

Posudek na rigorózní práci

Subjektivní prožívání orgasmu versus anorgasmie u žen

Mgr. Leony Prokopové

Tato rigorózní práce navazuje na autorčinu diplomovou práci *Aspekty subjektivního prožívání orgasmu u žen*, kterou autorka úspěšně obhájila v roce 2004. Stejně jako v diplomové práci se autorka odkazuje na názor (Baker, 1996), že je ženský orgasmus ze všech aspektů lidské sexuality tím nejzáhadnějším a nejnepředvídatelnějším - také proto, že jsou zkušenosti žen v tomto směru dosti rozdílné. Proto se autorka rozhodla pro kvalitativní metodologii, která umožňuje postihnout tento fenomén právě z hlediska prožitku. Dříve než přistoupila ke kvalitativnímu výzkumu, resumuje autorka klíčové informace, které máme o ženském orgasmu k dispozici. Vedle fyziologického popisu a v literatuře popsaných typů orgasmu, uvádí i evoluční pohled na tento fenomén. Pak se zabývá psychologickými školami, které tomuto fenoménu věnují výraznější pozornost. V teoretické části jsou oproti dřívější diplomové práci doplněně především poznatky týkající se anorgasmie. Navazujíc na teoretickou část, se autorka snaží výše uvedených prizmat a klasifikací zbavit a snaží se přiblížit k tomuto tématu citlivě vedeným rozhovorem, podníceným širokou škálou otázek, kvalitativně přibližujících prožitek orgasmu. Ačkoli bývá v kvalitativním výzkumu zvykem rozhovory dále shrnovat, je dobře, že autorka zvolila doslovný přepis rozhovoru, protože se tak neochudila o další rovinu informací, patrných spíše ve formě než v obsahu odpovědí. Rozhovory jsou velmi dobře vedené. Rozhovor doplňuje autorka ještě kresbou, kterou se přibližuje prožitku orgasmu i neverbálními prostředky. Autorka uskutečnila celkem 17 hloubkových rozhovorů. Oproti diplomové práci přidává v práci rigorózní podrobnou kazuistiku ženy, která po dlouhou část svého života byla anorgastická, ale pak v době, kdy bylo

možné předpokládat, že je tento stav setrvalý, u ní došlo ke změně. Právě díky této zajímavé kazuistice nachází autorka nové postřehy, které porovnává se svými předchozími zjištěními a hypotézami. Celkový rozsah rigorózní práce (téměř 170 stran) odpovídá hloubce (spíše než deskriptivní šíři), s jakou se autorka danému fenoménu věnuje. Každý z rozhovorů, jakož i kazuistika, by byly informačně přínosné samy o sobě, autorka se však dále zabývá tím, co jednotlivé respondentky odlišuje a co je zde naopak podobné, a tak rozhovory – stejně jako kresbu – náležitě kvalitativně analyzuje. Provádí selektivní i axiální kódování textu, aby mohla některé klíčové charakteristiky orgasmu porovnávat a částečně i kvantifikovat. Jednotlivé charakteristiky ilustruje úryvky z rozhovorů. Na to navazuje shrnujícím komentářem. Důležitou součástí takové práce je i jazyk. Zatímco vstupní teoretická část odpovídá běžným formulacím vědeckých textů, je část empirická v mnoha případech více obrazná, bližší našemu běžnému a tedy vzdálenější vědeckému (neemocionálnímu) jazyku. Po počátečním impulsu doporučit autorce střídmější a věcnější vyjadřování, jsem tuto méně typickou formu textu kvitoval, protože mi přišla vzhledem k specifčnosti tématu i zvolené metodologii blízká. Rigorózní práci považuji za velmi kvalitní a nadstandardní. Rozhodně splňuje všechny požadavky kladené na úspěšné rigorózní práce a doporučuji ji proto k obhajobě.

Radvan Bahbouh

Katedra psychologie FF UK

27.10.2005

Radvan Bahbouh